

Vrij naar J.N. Darby

# Inleiding tot het Johannesevangelie

*en een samenvatting ervan*

Johannes 1 - 21

---

## Verschillen met de andere evangeliën

In dit evangelie vinden we de Persoon van de Heer als het Woord van God, dat vlees geworden is. We zien Hem vooral als het leven en het licht van de mensen, als de grondslag van *alle* zegen. Zijn verzoeningswerk is ook de grondslag van de nieuwe schepping, waarin de zonde geen enkele plaats meer heeft, en de grondslag van de nieuwe hemel en de nieuwe aarde waarin gerechtigheid zal wonen (Joh. 1:29). Daarom vinden we in dit evangelie geen geslachtsregister van de Heer. Johannes houdt zich niet bezig met Zijn afstamming van Abraham en David, de stamvaders van de belofte, zoals Mattheüs dit doet. Hij gaat Zijn afkomst ook niet na tot op Adam, om Hem voor te stellen als de Zoon des mensen die is gekomen tot zegen van de mens, zoals Lukas doet. En Hij spreekt evenmin onmiddellijk over Zijn actieve dienst als de grote Profeet die beloofd was, zoals Markus doet.

Wat Johannes ons toont, is een goddelijk Persoon in deze wereld: het vleesgeworden Woord. Verder vinden we in aansluiting daarop de belofte van de Trooster die zou komen (hst. 14-16). De Heilige Geest zou hier op aarde de plaats van de Heer Jezus innemen, nadat de Heer was teruggekeerd naar de Vader. Dit alles staat in tegenstelling tot de dingen van het jodendom. Aan het einde van het

evangelie vinden we nog een kort overzicht van het hele verloop van de bedelingen tot aan het duizendjarig Vrederijk.

## Johannes 1

Het eerste deel van hoofdstuk 1 is een inleiding, die ons de Persoon van de Heer Jezus voorstelt (vs. 1-18). De eerste verzen spreken in algemene zin over Zijn natuur en de gevolgen van Zijn verschijning (vs. 1-5). Dan krijgen we het getuigenis van Johannes de Doper over de Heer en de uitwerking van Zijn komst (vs. 6-11), maar ook het resultaat van het werk van Gods genade (vs. 12-13). Daarop vinden we de vleeswording van het Woord en de openbaring van Zijn heerlijkheid (vs. 14-18).

Daarna volgt het getuigenis van Johannes de Doper over de verschillende heerlijkheden van de Heer Jezus in Zijn werk voor de mens (vs. 19-34). Hij zou het Lam van God zijn. Hij zou Zelf met de Heilige Geest dopen. En Hij wordt hier erkend als de Zoon van God, doordat de Geest op Hem neerdaalt. In de verzen 35-43 zien we wat in historisch opzicht het gevolg was van het getuigenis van Johannes: het bracht de discipelen bij Jezus. Op deze dag wordt er voor 't eerst daadwerkelijk vergaderd. Maar vanaf vers 44 vergadert de Heer Zelf.

Deze drie dagen omvatten de periode van het overblijfsel tijdens Zijn leven op aarde, het tijdperk van de gemeente en de tijd waarin het overblijfsel Hem straks zal erkennen als de Zoon van God en de Koning van Israël. Nathanaël is hier de vertegenwoordiger van dit overblijfsel. Maar als de Heer in dit karakter wordt erkend, gebruikt Hijzelf nog een andere titel met een wijdere strekking: Hij is de Zoon des mensen, die door de engelen wordt gediend. We moeten er vooral op letten dat Christus het Middelpunt van de Zijnen is (vs. 40). Dit is een goddelijk Middelpunt, want Hij is God geopenbaard in het vlees. Een ander middelpunt zou ons van God aftrekken. Omdat de wereld onder het oordeel ligt, zondert Christus ons hieruit af en brengt Hij ons in verbinding met Zichzelf. Hij vergadert de Zijnen tot Zich. Hij kan dit doen omdat Hij goddelijke rechten daartoe heeft. Hij is God Zelf, die Zich in de vleeswording op een nieuwe wijze heeft geopenbaard.

In de tweede plaats vinden we hier ons pad door de wereld: 'Volg Mij' (vs. 44). Hij is niet alleen het Middelpunt, maar Hij wijst ons ook de weg door de wereld, want Hij is er als Mens doorheen gegaan. In vers 52 vinden we nog een derde kenmerk: de hemel opent zich boven deze unieke Mens, en de engelen dienen Hem. Hij is als Mens het aandachtspunt van een geopende hemel. Daarentegen geldt voor ons hetzelfde als voor Stefanus: de hemel gaat voor ons open om ons daar de Zoon des

mensen aan Gods rechterhand te laten zien. De verheerlijkte Heer is het Middelpunt van onze aandacht.

## Johannes 2 tot 7

In hoofdstuk 2 zien we het profetische karakter van de derde dag: het bruiloftsfeest wordt gevierd, maar er vindt ook een reinigend oordeel plaats. Dat zijn de dingen die in Israël zullen gebeuren aan het begin van het duizendjarig rijk. De laatste verzen tonen heel duidelijk dat de Heer Zich niet kon verbinden met de mens in zijn natuurlijke toestand. Hij kon Zich niet toevertrouwen aan de mens, die Hem alleen aannam met het inzicht van het vlees (vs. 23-25).

De mens moest namelijk opnieuw geboren worden, zoals de Heer in hoofdstuk 3 uiteenzet. Dat geldt zelfs met het oog op de aardse beloften die aan Israël zijn gedaan. Maar Gods gedachten voor de mens gaan verder en hebben betrekking op de hemel, waaruit de Zoon des mensen neerdaalde en waarvan Hij getuigde en waar Hij naar Zijn godheid woonde. God had de wereld lief. Maar Hij gaf Zijn Zoon, opdat ieder die persoonlijk in Hem geloofde, niet verloren zou gaan. Dit brengt ons bij het kruis, de verhoging van de Zoon des mensen en de overgave van de Zoon van God. Het vindt plaats, omdat het waarachtige licht in de wereld gekomen is en de mensen de duisternis liever hebben gehad dan het licht. Dit is een heel belangrijke waarheid, die buiten de grenzen van Israël gaat. Want de hemel is nu volkomen geopenbaard door de Heer Jezus, naar de kennis die Hij ervan heeft; en de mens is door het geloof in Hem geschikt gemaakt voor de hemel.

De woorden van Johannes de Doper sluiten daarop aan. Zijn eigen getuigenis droeg een aards karakter, maar dat van de Heer was goddelijk en hemels. Verder had de Vader alle dingen in Zijn hand gegeven (3:35). Wie in Hem gelooft, heeft eeuwig leven. Wie niet gelooft, zal het leven niet zien en de toorn van God blijft op hem rusten. Dit alles vond plaats vóór het openbare optreden van de Heer, want Zijn publieke dienst begon pas nadat Johannes in de gevangenis was geworpen.

De jaloezie van de Joden verdreef de Heer uit Judea (4:1-2). In de geschiedenis van de Samaritaanse vrouw zien we dan in beginsel de nieuwe dingen die het jodendom overtreffen. God is namelijk tegenwoordig op aarde, hoewel in vernedering; en Hij is niet gekomen om te *eisen* maar om te *geven*. Dit wekt vertrouwen om van Hem te vragen, en Hij voldoet aan het verlangen dat er is. Hij geeft de geestelijke zegen die het hart begeert: namelijk een bron die in ons opspringt tot in het eeuwig leven. Maar de natuurlijke mens kan de geestelijke dingen niet aannemen. God moet eerst het geweten aanraken door het Woord. Als dat gebeurt, erkent men

het ook als een werk van God. Dan leert men Christus kennen als de Heiland van de wereld. Het heil is wel uit de Joden, maar het blijft niet tot hen beperkt. God is een Geest, en men moet Hem aanbidden in geest en waarheid. De Vader – de Naam die nu in genade is geopenbaard – zoekt zelfs degenen die Hem zó aanbidden, terwijl Hij in alles voorziet wat een behoeftig hart nodig heeft. In dit werk van de genade vindt de Heer Jezus Zijn vreugde.

Hoofdstuk 5 illustreert dat de wet ondanks alle inzetten geen blijvende zegen tot stand kon brengen, omdat de wet krachteloos is door het vlees. Maar nu is niet de mens aan het werk, maar God Zelf. De Vader en de Zoon kunnen geen rust vinden in een situatie van zonde en ellende; zo'n sabbat kunnen Zij niet erkennen. Maar zoals de Vader leven heeft in Zichzelf, zo heeft Hij ook de Zoon gegeven leven te hebben in Zichzelf. Daarom maakt de Zoon levend wie Hij wil. Verder heeft de Vader heel het oordeel aan de Zoon gegeven<sup>1</sup>, opdat allen de Zoon eren, zoals zij de Vader eren. Er is geen verwarring tussen deze beide manieren waarop Hij geëerd wordt. Want wie Zijn woord hoort en in de Vader gelooft die Hem heeft gezonden, die heeft eeuwig leven en komt niet in het oordeel; maar hij is uit de dood overgegaan in het leven. Er is dus zowel een opstanding ten leven als een opstanding ten oordeel.

De Heer wordt hier als het leven zelf voorgesteld aan de verantwoordelijkheid van de mens. Er zijn vier getuigenissen die dit bevestigen: het getuigenis van Johannes de Doper, dat van de werken van de Heer, dat van de Vader en dat van de Schriften (vs. 33-39). Maar de Joden wilden niet tot Hem komen om het leven te ontvangen. De Heer kwam in de naam van de Vader, maar ze wilden Hem niet aannemen. De antichrist zal in zijn eigen naam komen, en hem zullen ze wel aanvaarden. Maar nu verwierpen ze niet alleen de Heer en Zijn woorden, maar ook wat Mozes over Hem had geschreven. Dat maakte hun verantwoordelijkheid nog groter.

Hoofdstuk 6 geeft ons een beeld van de volgorde van Gods wegen, zoals die in Christus gestalte kregen. Men erkende Hem als de Profeet, maar Hij wilde nog niet dat men Hem Koning maakte. Voorlopig is Zijn plaats hierboven in de hemel, om als Priester voor de Zijnen tussenbeide te treden. In die tijd moeten de discipelen zonder Hem de storm weerstaan. Maar als Hij Zich weer bij hen voegt, komen ze direct aan land. Dit wordt hier verbonden met het Pascha en de wonderbare spijziging, die aantoont dat Christus Jahweh is. Hij verzadigt de armen van Zijn volk met brood (Ps. 132:15). Maar Hij stelt Zichzelf nu voor als het *ware* brood uit de

---

<sup>1</sup> Hoewel steeds wordt getoond dat de Heer Jezus ook *God* is, wordt Hij vanaf Joh. 1:14 voorgesteld als *Mens* op aarde – maar als de *Mens* die de Vader openbaart.

hemel. Hij is het brood van God, dat uit de hemel is neergedaald en aan de wereld leven geeft. Men moet Hem in het geloof aannemen als het vleesgeworden Woord, maar ook als de gestorven Heiland. Want niemand heeft leven in zichzelf. Maar dit is iets dat geestelijk moet worden verstaan: men kan Hem alleen aannemen in het geloof en zich zo met Hem voeden. Bovendien was de Heer niet alleen neergedaald om Zijn leven te geven, Hij zou ook als de Zoon des mensen opvaren naar de plaats waar Hij tevoren was (6:62).

Maar de toestand van de Joden, Zijn broeders naar het vlees, werd gekenmerkt door ongelof (7:5). De Heer wilde Zichzelf nu niet aan de wereld openbaren. Het is hier de tijd van het Loofhuttenfeest, maar in plaats van Zijn zichtbare tegenwoordigheid op aarde belooft Hij de Geest aan allen die geloven. In hoofdstuk 4 zagen we de Heilige Geest als de bron die in ons opspringt tot in het eeuwige leven. Maar hier in hoofdstuk 7 zien we de Geest als stromen van levend water, die uit ons binnenste vloeien. Verder wordt er in dit hoofdstuk onderscheid gemaakt tussen de Joden uit Judea, en de menigte uit Galilea, etc.

## Johannes 8 tot 12

In hoofdstuk 8 vinden we de verwerping van Zijn *woorden*, in hoofdstuk 9 de verwerping van Zijn *werken*. Christus is het Licht van de wereld, dat licht werpt op iedereen. Maar Hij houdt Zich niet alleen bezig met grove zonden; Hij openbaart aan het geweten van de mens diens *zondige staat*. Verder is Hij ook het licht dat ons voorgaat en dat we moeten volgen. Het woord dat Hij sprak, was de absolute uitdrukking van Zijn wezen (8:25). Hij is van boven, terwijl de ongelovige mens van beneden is. Wie Christus verwerpt, is uit de duivel, die een leugenaar en moordenaar is en niet in de waarheid bleef. Maar de Heer Jezus is God, de IK BEN (8:58). De Joden verwerpen Hem echter.

In hoofdstuk 9 opent Hij de ogen van een blindgeborene. Het slijk dat de Heer gebruikte, was op zichzelf niet voldoende om hem ziende te maken. Hij moest zich ook gaan wassen in de vijver Siloam, wat vertaald wordt door: *uitgezonden* (9:7). Het slijk spreekt van de menswording van de Heer. Als we Hem alleen als Mens leren kennen, is dat niet voldoende om onze ogen te openen. Dat gebeurt pas als we Hem door de wassing met het water van het Woord ook aanvaardden als de Zoon Die van de Vader is uitgegaan. De blindgeborene erkent Hem eerst als de Profeet, en dan als de Zoon van God door het geloof in Zijn woord. Dit leidt tot zijn verwijdering uit de synagoge. Zo worden de schapen uitgedreven, maar de Herder gaat voor hen uit.

Hoofdstuk 10 spreekt over Zijn zorg voor de schapen. Hij is langs de aangegeven weg de Joodse schaapskooi binnengekomen. Maar in de tweede plaats is Hijzelf de erkende Weg, de Deur die tot behoudenis, vrijheid en grazige weiden leidt. Maar daartoe moest Hij Zijn leven voor de schapen afleggen. Toch blijft Hij hen kennen, en omgekeerd is dat ook zo. Hij kent hen, zoals de Vader Hem kent en Hij de Vader kent. Op grond van Zijn werk zullen er zelfs andere schapen worden toegevoegd uit de volken. Zo ontstaat er één kudde (geen nieuwe stal), geleid door één Herder.

Verder zien we hier de grote waarde van Zijn sterven in de ogen van de Vader. Hij is het bijzondere voorwerp van de liefde van de Vader, omdat Hij Zijn leven aflegt (10:17). Maar nadat Hij zo over Zijn nederige gehoorzaamheid heeft gesproken, gaat Hij over tot Zijn eenheid met de Vader: 'Ik en de Vader zijn één' (10:29). Vader en Zoon zijn Namen die spreken van liefde en genade.

In hoofdstuk 11 wordt Hij verklaard Gods Zoon te zijn door de kracht van de opstanding. Hij is Zelf de opstanding én het leven (11:25). Het karakter van Zijn wederkomst beantwoordt hieraan. Want de doden zullen dan opstaan en de levenden zullen worden veranderd. De doden in Christus worden opgewekt en de levenden worden overkleed met het opstandingslichaam, zodat het sterfelijke door het leven wordt verslonden (zie 1 Kor. 15; 2 Kor. 5; 1 Thess. 4). Maar hoewel de Heer Zijn goddelijke kracht toont door de opwekking van Lazarus, is Hij de Mens vol meegevoel en de afhankelijke Zoon, Die echter steeds wordt verhoord.

In hoofdstuk 12 vinden we Zijn intocht in Jeruzalem als de Zoon van David, terwijl hier ook wordt gewezen op Zijn heerlijkheid als de Zoon des mensen. Maar dat hield in dat Hij in de dood moest gaan (12:24). Het hoofdstuk begint echter met de zalving te Bethanië. Het overblijfsel dat door Hem is onderwezen, denkt aan Zijn dood, die de grondslag vormt van de nieuwe dingen die in het christendom zijn geopenbaard. Daarop zien we hoe de vijandschap toeneemt en wordt er ook uitvoerig gesproken over de gevolgen van het sterven van de Heer. Zijn volk heeft Hem verworpen en het is vooralsnog verblind.

## Johannes 13

In hoofdstuk 13 toont de Heer Zijn discipelen dat Zijn heengaan geen einde maakt aan de dienst die Hij voor hen doet. Nu Hij niet bij hen kan blijven, maakt Hij hen geschikt om bij Hem te zijn en deel met Hem te hebben in de hemel. Maar dat kan niet zonder reiniging. Zijn ware natuur en heerlijkheid vereisen dit. Hij kwam van God en Hij ging tot God, en de Vader had alle dingen in Zijn hand gegeven. Hij was

volmaakt. Hij bleef goddelijk volmaakt en rein in Zijn menselijke natuur en in de heerlijke positie die Hij nu ging innemen.

Terwijl de mens verraderlijk en vijandig was tegenover Hem, had Hij een volkomen liefde voor de Zijnen in de wereld. Hij had hen lief tot het einde. Ze waren al rein om het woord dat Hij tot hen had gesproken en waardoor ze opnieuw geboren waren. Maar nu wast Hij hun voeten als een Slaaf, om hen in staat te stellen deel met Hem te hebben in Zijn nieuwe, hemelse positie. De eerste wassing die wij hebben ondervonden, het bad van de wedergeboorte, kan niet worden herhaald. Daardoor zijn wij eens voor altijd compleet gereinigd. Maar onze voeten komen in aanraking met het stof hier beneden, ze worden verontreinigd door de wandel door de wereld. Daarom hebben we de voetwassing telkens weer nodig. Verder is deze dienst van de Heer ook een voorbeeld voor onszelf: we zijn schuldig elkaar de voeten te wassen. Zo kunnen we deel met Hem hebben. Wie normaal dicht in Zijn nabijheid is, heeft het voordeel Zijn gedachten beter te kennen (13:23-25).

Als Judas naar buiten is gegaan, spreekt de Heer over de betekenis van het kruis als de grondslag van de hemelse positie die Hij ging innemen. Zijn nieuwe, maar werkelijke en eeuwige plaats als de Zoon des mensen was in Gods heerlijkheid. Door het kruis is de Zoon des mensen verheerlijkt, en God is in Hem verheerlijkt. Want er is geen grotere heerlijkheid voor een Mens, dan al de wezenskenmerken van God genoegdoening te schenken en die te verheerlijken. Christus Zelf is dus verheerlijkt, en bovendien is God in Hem verheerlijkt. Daarom heeft God Hem ook onmiddellijk beloond voor Zijn werk. God heeft niet gewacht tot het ogenblik waarop Hij Hem de heerlijkheid van het koninkrijk of van de erfenis zal schenken. Hij heeft Christus verheerlijkt in Zichzelf, en Hij heeft dat terstond gedaan (13:31-32).

De Heer zou dus niet lang meer bij de discipelen zijn. Door onderlinge liefde konden ze elkaar tot steun zijn. Hij waarschuwde Petrus dat deze Hem nu niet kon volgen. Hij moest eerst de weg banen en openen. Zijn weg ging door de dood: een dood die voor de mens in zijn natuurlijke toestand slechts het oordeel en de ondergang betekende.

## Johannes 14-16

In hoofdstuk 14 wijst de Heer er eerst op dat Hij voortaan door het geloof met hen verbonden was. Nu Hij niet meer bij hen kon blijven op aarde, moesten ze in Hem *gelooven* – evenals ze in God geloofden. Hij ging niet weg om rust te nemen en hen bedroefd achter te laten. Als dat het einde zou zijn geweest, had Hij het hun verteld.

Maar Hij ging heen om plaats voor hen te bereiden in het huis van Zijn Vader, en dan zou Hij terugkomen en hen tot Zich nemen.

Daarna spreekt Hij over de voorrechten die ze hadden gekregen terwijl Hij bij hen was, maar ook over de zegeningen die ze na Zijn heengaan zouden genieten. Ze wisten waar Hij heenging, want Hij ging naar de Vader en ze hadden de Vader in Hem gezien. Ze wisten de weg, want doordat ze tot de Heer waren gekomen, hadden ze de Vader gevonden (14:6).

Maar nu Hij heenging, zou Hij de Vader om een andere Trooster vragen. Christus kon niet bij hen blijven, maar de Heilige Geest zou tot in eeuwigheid bij hen zijn. Christus had tot dan toe in hun midden verkeerd, maar de Heilige Geest zou in henzelf komen wonen. Bovendien zouden ze de Heer Jezus door de inwoning van de Heilige Geest leren kennen als de verheerlijkte Mens in de hemel. Wie Zijn geboden bewaarde, zou door Zijn Vader worden geliefd, en Jezus zou Zichzelf aan hem openbaren. Als iemand Zijn woord bewaarde, zou Hij en zou ook de Vader bij hem komen en woning in hem maken. Hij liet hun vrede na, en gaf hun Zijn eigen vrede (14:27). Verder verwachtte Hij dat de discipelen zoveel liefde voor Hem zouden hebben, dat ze zich zouden verblijden over Zijn heengaan naar de Vader en belangstelling zouden tonen voor *Zijn* geluk. Wat een heerlijk bewijs van gemeenschap!

In hoofdstuk 15 neemt Christus de plaats van het volk Israël in. Hij vervangt de oude wijnstok, die eens door God op aarde was geplant (Ps. 80). Christus is de *ware* Wijnstok; en de discipelen moesten in Hem blijven, en Hij in hen. Als iemand (niet van de elven) niet in Hem bleef, zou hij buitengeworpen en verbrand worden. Als zij in Hem bleven en Zijn woorden in hen bleven, zouden zij kracht bezitten. De afhankelijkheid van Hem en het vertrouwen in Hem komen dus op de eerste plaats, dan volgen de woorden die hun verlangens en gedachten zouden vormen. Door vrucht te dragen zouden ze op Hem gaan lijken. Verder moesten ze in Zijn liefde blijven, en wel door Hem te gehoorzamen. Dit zou een volkomen blijdschap tot gevolg hebben. Ze moesten ook elkaar liefhebben, zoals Hij hen had liefgehad. Hij legde Zijn leven af voor Zijn vrienden, en zij waren Zijn vrienden. Omgekeerd konden ze Hem niet hun Vriend noemen, hoewel Hij wel een Vriend van zondaars werd genoemd. Hij wilde ook dat ze elkaar zouden liefhebben. De wereld zou hen haten, zoals ze Hem had gehaat.

Aan het slot van dit hoofdstuk noemt de Heer opnieuw de komst van de Trooster. De Heer zou Hem vanuit de heerlijkheid zenden, opdat Hij van Hem zou getuigen. De discipelen zouden ook van hun Heer getuigen, namelijk zoals ze Hem op aarde hadden leren kennen (15:26-27). In het vorige hoofdstuk werd de zending van de



Trooster toegeschreven aan de Vader. De Heilige Geest zou hun alles in herinnering brengen wat de Heer had gezegd, opdat ze een goed getuigenis van Hem zouden kunnen afleggen. Maar de Heilige Geest zou ook de hemelse heerlijkheid van de Heer openbaren. In dit hoofdstuk zendt de Heer Hem van de Vader (Joh. 15:26).

In hoofdstuk 16 zien we de tegenwoordigheid van de Trooster hier beneden en Zijn werk in de wereld en in de gemeente. Dit staat in contrast met de toestand van de discipelen zelf in een vijandige wereld en te midden van een verblind jodendom. Hun gedachten werden helemaal in beslag genomen door het verlies dat ze zouden lijden door het heengaan van de Heer. Daardoor hadden ze geen oog voor wat God hun in de Persoon van de Trooster zou geven. Maar het heengaan van de Heer zou door de komst van de Heilige Geest ruimschoots worden vergoed.

De Heilige Geest zou aan de wereld het overtuigende bewijs leveren van zonde, van gerechtigheid en van oordeel:

- van *zonde*, en wel vanwege de verwerping van Christus. Want de tegenwoordigheid van de Heilige Geest bewees dat de verworpen Christus was heengegaan naar de Vader;
- van *gerechtigheid*, en wel doordat Christus in de heerlijkheid was opgenomen als blijk van Gods rechtvaardig handelen. En omdat de wereld die Hem had verworpen, Hem niet meer zag; de breuk met de wereld was volkomen;
- maar ook van *oordeel*, omdat de satan die de wereld tegen Christus had aangevoerd, reeds was geoordeeld (16:11; vgl. 12:31). De tegenwoordigheid van de Heilige Geest op aarde was het bewijs dat Christus hem en zijn boosheid had overwonnen. Het oordeel over de wereld stond vast, want haar overste was al geoordeeld.

Verder zou de Trooster de discipelen in de hele waarheid leiden en hun de toekomstige dingen verkondigen. Hij zou de dingen van Christus aan hen meedelen en dit hield in: alles wat de Vader had! Ze waren nu wel bedroefd over het heengaan van de Heer, maar na een korte tijd zouden ze Hem weer zien, namelijk na Zijn opstanding. Dan zouden ze ook hun relatie met de Vader gaan begrijpen. Vooralsnog zouden ze verstrooid worden en Hem alleen laten. Maar de Vader was met Hem; en zij konden goede moed hebben, want Hij had de wereld overwonnen.

## Johannes 17

Hier vinden we hoe Christus vóór Zijn heengaan tot de Vader bad. In vers 1-5 legt Hij de grondslag voor alles wat Hij te vragen had. Hij bidt om Zijn verheerlijking, omdat Hij de Zoon is en ook omdat Hij het werk heeft volbracht. We zien hier Zijn nieuwe plaats in de heerlijkheid, op grond van Zijn relatie met de Vader en op grond van Zijn volbrachte werk. Hij werd als Mens verheerlijkt bij de Vader, en door Zijn werk geeft Hij ons ook recht op de plaats die Hij nu inneemt.

Hij heeft macht over alle vlees, om het eeuwige leven te schenken aan allen die de Vader Hem heeft gegeven. Er is een tweevoudig hoofdschap van de Heer, namelijk over alle mensen én over allen die de Vader Hem heeft gegeven. Het kenmerk van dit laatste is dat Hij de Zijnen eeuwig leven geeft. De kennis van de Vader en van de Zoon als de Gezondene van de Vader is het eeuwige leven (17:3).

In vers 6-8 vinden we de positie van de discipelen. Christus had de naam van de Vader aan hen geopenbaard. Zo werd de relatie gelegd. Ze erkenden dat Hij alles van de Vader had ontvangen. Dat ging veel verder dan de heerlijkheid die Hij als de Messias ontving van Jahweh. Alles wat de Vader Hem in Zijn nieuwe positie had meegedeeld, had Hij hun geschonken, opdat zij die positie volledig konden leren kennen en genieten.

In vers 9-13 bidt Hij voor hen, maar niet voor de wereld. Hij bidt voor hen die de Vader Hem uit de wereld had gegeven, de discipelen, de Zijnen. De Heer noemt de volgende motieven: ze zijn van de Vader, want de Vader en de Zoon hebben alles gemeenschappelijk; en de Zoon is in hen verheerlijkt. Het doel van Zijn gebed is dat ze Zijn blijdschap volkomen in zichzelf zouden hebben.

In vers 14-19 krijgen ze Zijn plaats als getuigen tegenover de wereld. Hij had hun het woord (niet de woorden, vs. 8) van de Vader gegeven. Ze bezaten het getuigenis van de Vader, Die ze kenden door de Zoon. Doordat ze met de Vader waren verbonden, waren ze niet van de wereld (evenmin als de Zoon). Maar ze zouden niet uit de wereld worden weggenomen. De Vader zou hen bewaren voor de boze en hen voor Zichzelf apart zetten door de waarheid, door Zijn woord. Christus zond hen in de wereld, zoals de Vader Hem in de wereld had gezonden. En als de hemelse Mens zonderde Hij Zichzelf af voor de Vader, opdat de Heilige Geest hen zou afzonderen in de kracht van de waarheid. Deze heiliging vindt dus plaats zowel door het voorbeeld van Christus als door het woord van de Vader; beide zijn de waarheid (vs. 17, 19).

Vanaf vers 20 wordt de kring uitgebreid tot hen die door het woord van de discipelen in Hem zouden geloven. Hij bidt voor hun eenheid in de Vader en de Zoon, opdat de wereld zal geloven (vs. 21). Hij heeft hun ook de heerlijkheid gegeven, opdat ze straks één zullen zijn in de openbaring van die heerlijkheid, en de wereld Zijn zending zal erkennen (vs. 22-23).

Bovendien wil Hij hen bij Zich hebben, daar waar Hij al vóór de grondlegging van de wereld het voorwerp van de liefde van de Vader was. De Vader had hen lief, zoals Hij Christus had liefgehad. En Christus had hun de Vadernaam bekend gemaakt en Hij zou dat blijven doen, opdat ze zich zouden verheugen in de liefde van de Vader, en Christus in hen zou wonen (vs. 24-26).

## Johannes 18 - 21

In de hoofdstukken 18 en 19 moeten we letten op het karakter waarin Gethsemane en het kruis in dit evangelie worden getekend. Zoals steeds stelt Johannes ons de Heer voor in Zijn verhevenheid boven alle omstandigheden. Hij is de Zoon van God, en Hij staat boven de verzoeking en het lijden. We horen hier niet de uitroep: 'Als het mogelijk is, laat deze drinkbeker aan Mij voorbijgaan'. En evenmin de klacht: 'Waarom hebt U Mij verlaten?' In de hof vallen allen *voor Hem neer* en gaat *Hijzelf* naar voren, opdat de discipelen vrijuit kunnen gaan. Op het kruis vertrouwt Hij Zijn moeder persoonlijk toe aan de zorg van Johannes, en geeft Hij hem de opdracht als een zoon voor haar te zorgen. Hij weet dat er nog een gedeelte uit de Schrift moet worden vervuld; en nadat Hij alles heeft volbracht, geeft *Hij* Zijn geest over.

Deze kalme verhevenheid kenmerkt Hem ook tegenover de hogepriester en tegenover Pilatus. Tegenover de eerste wil Hij Zich niet verantwoorden, tegenover de laatste getuigt Hij van Zichzelf als de waarheid. Maar Hij onderwerpt Zich aan de macht van Pilatus, omdat Pilatus die van boven had gekregen. De ongelovige Joden wilden geen koning dan de keizer. Ze worden verworpen, zoals overal in dit evangelie. De Schrift gaat in vervulling: geen been van de Heer wordt gebroken en Hij is bij de rijke in Zijn dood.

Hoofdstuk 20 geeft ons een beeld van het hele tijdsverloop tot op de wederkomst van Christus. Eerst zien we het toenmalige overblijfsel, dan de periode van de gemeente, en ten slotte het toekomstige overblijfsel dat tot geloof komt als het de Heer ziet. Maria Magdalena vertegenwoordigt het toenmalige overblijfsel, dat persoonlijk aan de Heer is gehecht en dat Hij bij name roept (vgl. Joh. 10:3). Dan krijgen we de periode van de gemeente. De discipelen krijgen dezelfde relatie met God als Christus Zelf. Hij noemt hen Zijn broeders, en Zijn Vader is nu hun Vader.

Zijn God is hun God. Hij is hun Middelpunt, als ze samengekomen zijn, en vrede is hun deel. Zij ontvangen (de) Heilige Geest en zij worden uitgezonden om vergeving van zonden te prediken.

Ten slotte zien we in Thomas een beeld van het overblijfsel van Israël, dat gelooft doordat het Hem zal zien. Maar zij die niet zien en toch geloven, worden speciaal gelukkig geprezen. Dit is de tweede maal dat de Heer Zich aan Zijn discipelen openbaart na Zijn opstanding; de derde maal vinden we in 21:14. Hierop volgt in hoofdstuk 21 de rijke zegen van het duizendjarig rijk: de wonderbare visvangst waarbij het net helemaal niet scheurt. Christus had al enkele vissen op de oever, maar deze grote vangst komt uit de zee van de volken.

Petrus kreeg na zijn herstel de zorg voor de schapen van Christus, in het bijzonder de Joodse kudde. Johannes bleef door middel van zijn dienst waken over de gelovigen, over de gemeente van God, en van God getuigen tot de komst van Christus. Dit brengt ons bij het boek Openbaring, dat hij heeft geschreven. We hebben hier dus de dienst van Petrus onder de gelovigen uit de Joden, plus de dienst van Johannes over de eindtijd. We denken aan zijn brieven en aan de Openbaring van Johannes, waarin sprake is van Christus' verschijning. De dienst van Paulus komt hiertussen in: hij spreekt over de verborgenheid van de gemeente en haar opname, die plaatsvindt vóór de verschijning van de Heer in heerlijkheid.

---

